

NAŠ GLAS

hp DROGA
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

«Iaš glas» izdaja delovna organizacija HP DROGA, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednik uredniškega odbora Sonja POZAR. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska Zelezniška tiskarna Ljubljana 1979, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXI

PORTOROŽ, DECEMBER 1979

ŠTEVILKA 5

Bodočnost Droge je v novih planih

Delavci naše delovne organizacije vsak dan po svojih močeh prispevajo k dobri rezultatom poslovanja. Toda ti niso vedno takšni, kot si jih mi želimo. Poslovni rezultati niso odvisni samo od nas, temveč tudi od zunanjih faktorjev. Skoraj po vseh temeljnih organizacijah nastajajo problemi, ker ni določenih surovin, ni finančnih sredstev, delo v proizvodnji ne poteka po planih, pa tudi vseh ostalih nalog ne opravljamo tako, kot smo si jih zastavili.

Toda eno leto je spet za nami, spet bomo dajali obračune o opravljenem delu. Marsikaj bo takega, kar ni bilo opravljenega, zato tudi rezultati poslovanja ne bodo taki, kot smo si jih začrtali. Vzroke lahko iščemo v pomanjkanju surovin (kava) pa tudi v zastarelosti tehnologije. Vemo tudi, da smo delovna organizacija, ki ima v svoji sestavi temeljne organizacije s specifično proizvodnjo, sol, ribe, kmetijski pridelki. To so stare veje slovenske prehrabene industrije, ki so že dolgo časa zapostavljene. Dve ob teh dejavnosti so vezane na morje, pridobivanje soli in ulov ribe. Od ulova rib je nato odvisna predelava rib, je direkt-

no odvisnih okrog 1000 delavcev, še več pa je tistih, ki so od tega odvisni indirektno, kot potrošniki in kupci naših prehrabnih artiklov. Dejavnost kmetijske proizvodnje je vezana na zemljo. Časi ko smo se ukvarjali s kmetijstvom nenačrtno so že davno za nami, oziroma bi morali biti. Potrebna je moderna tehnologija.

Na podlagi ugotovljenega stanja je bil izdelan program prioritarnih dejavnosti v HP Droga Portorož. Ta program zajema tri stare veje, katerim je potrebno dati njihovo mesto v prehrabni industriji Slovenije.

Program so obravnavali delegati delavskega sveta delovne organizacije in ga v celoti podprli. Vendar so opozorili na dokončanje investicij v drugih temeljnih organizacijah, kjer niso potrebna tako velika sredstva, vendar je potrebno začeto delo dokončati.

Delegati so v razpravi opozarjali, da smo ta tri področja resnično preveč časa zanemarjali in jih tako zanemarili, da si danes ne moremo več sami pomagati. Potrebujemo pomoč od zunaj, toda ne moralno pomoč, temveč realno finančno ovrednotenje na-

ših planov. Pri tem bi se morali zavedati, da je to prehrabna industrija, ki je pomembna za vse prebivalce naše države, pomembna pa je tudi v izvozni bilanci, še bolj pomembna pa bi postala v primeru vojne.

Med drugim je bilo poudarjeno, da se moramo boriti za uveljavitev naših programov v republiških planih. Čimprej naj se začne z izvrševanjem investicijskih del. Preveč časa smo gledali na morje kot turisti, premalo pa kot državljeni dežele, ki ima enega pomembnih naravnih virov. Iz njega lahko črpamo njegove dobrine, ki so pomembne za prehrano človeštva. Kaj bi bila naša hrana brez soli, ribe pa so tudi vedno pogostejša hrana na našem jedilniku. Toda še vedno smo daleč izpod evropskega povprečja v porabi ribe na prebivalca,

saj znaša pri nas poraba 1,2 kg, medtem ko je evropsko povprečje 8,0 kg na prebivalca. Toda ob krizah mesa, bomo morali tudi pri nas razmišljati o nadomestilu mesa z vitaminsko enako bogato hrano, to je ribami. Seveda bi bil naš jedilnik mnogo manj pester in kvaliteten če ne bi imeli sadja in zelenjave, ki prihaja na naše mize mnogo prej kot v ostalih regijah, saj so tukaj pogoji za zgodnje sadje in zelenjavo. Za pridobivanje le-teh pa se trudijo v temeljni organizaciji Kmetijska proizvodnja. Z uvedbo novih tehnoloških postopkov bo pridelek večji, pa tudi njihova odvisnost od narave bo vedno manjša.

Pri programih, ki so bili izdelani v delovni organizaciji, gre predvsem zato, kako čimbolj onemogočiti vpliv naravnih pogojev na proizvodnjo. Zato programiramo novo tovarno soli, ki bi nadomestila sedanje klasično, roč-

Nadaljevanje na 2. strani

Delavcem ob novem letu

Leto se izteka in čas je, da se ozremo ter ugotovimo, katere od predvidenih nalog smo uresničili, kje so bile naše objektivne in subjektivne težave.

Minili sta dve leti po združitvi. Za nami je čas stagnacije, razčiščevanja proizvodnih programov in prilagajanja na novih delovnih mestih. Zadnje mesece je opazen pozitiven trend razvoja, povečanja proizvodnje in prodaje ter večja zainteresiranost delavcev za boljše delovne rezultate. Ustvarja se kolektivni duh med TOZD in v Skupnih službah. Vse to pa, menim, da so pogoji za nadaljnji razvoj in napredek.

Pred nami so veliki programi, ki jih sami nismo sposobni uresničiti, potrebovali bomo družbeno pomoč. Vendar nam spoznanje, da smo svoj razvoj pravilno opredelili z investicijskimi programi, ki so v večini plod naših strokovnjakov, vli-va pogum, da so predvidene smeri razvoja pravilne.

Za novo srednjeročno plan-sko obdobje smo investicijske programe prioritarno opredelili in veseli me spoznanje, da so jih delavci soglasno izglasovali brez teženj po razvoju ene TOZD na račun druge.

Pogumneje smo začeli uresničevati načelo nagrajevanja

po delu, vendar moramo ta sistem nenehno dopolnjevati, da bi se čim stvarneje približali nagrajevanju po rezultatih dela.

Mnogo delovnih nalog smo uspešno opravili, mnogo jih moramo pa rešiti v naslednjem letu. Težko jih bomo izvršili, saj se nam izredno povečujejo izostanki z dela, s tem pa pada produktivnost, proizvodne cene se povečujejo, delo ni pravočasno opravljeno in nastane vprašanje izvrševanja planskih nalog. Sprašujem se ali so vsi bolezenski in drugi izostanki opravičeni?

Prepričan sem, da je kolektiv delaven in da stremi k napredku, to so pa težnje, ki vodijo k uspehu.

Z novim sistemom ulova rib se spreminja tudi način dela naših ribičev. Sprememba je velika in težko je spremeniti mentaliteto. Potrebna bo sprememba miselnosti. Naša naloga je, da z novim načinom ulova in z novimi ladjami delamo tako, da bo vsak dvom v upravičenost novih naložb odveč.

V zaupanju v skupna prizadevanja in napore želim vsem delovnim ljudem HP »Droga« zadovoljno in uspešno novo leto 1980.

Glavni direktor
Marcelo Kralj

Dve leti dela, odločanja in predlaganja ter sprejemanja samoupravnih aktov — to so bili naši delegati v delavskem svetu delovne organizacije

V letu 1980 želimo vsem delavcem obilo zadovoljstva in delovnih uspehov

družbenopolitične organizacije, samoupravni organi, glavni direktor s sodelavci

Bodočnost Droge je v novih planih

Nadaljevanje s 1. strani
no pridelovanje soli, ki je odvisno od vremenskih razmer. Predvideli smo nove ladje, ki bi lahko lovile neodvisno od vremena in mraka. Kmetijsko površino pa naj bi tako uredili, da bo možno namakanje tudi v sušnih mesecih. Novo tehnologijo pa potrebujemo tudi v tozd Delamaris, saj je bilo dosedaj vse le krpanje starih lukenj, eno zakrpaš, druga nastane, ker je podlaga slaba.

Prva misel v tem programu je torej ta: izkoristiti naravne po-

Delež sovlagateljev v investicijskem programu je precejšen.

Pojavljajo pa se različni problemi, saj je zmanjšana akumulativna sposobnost OZD, nespособnost bank za usposabljanje sovlagateljev zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, premalo učinkovita širša družbena pomoč pri izpeljavi akcije združevanja dela in sredstev, pa tudi pomisleki OZD o združevanju dela in sredstev glede na slabe izkušnje. Vendar pa lahko ugotovimo, da so že sedaj izraženi veliki intere-

priključili na magistralni plinovod.

V kolikor se investicija ne bo začela izvrševati v roku, ki smo ga postavili, bo to pomenilo, da lahko Slovenija trajno izgubi iniciativo in prednosti pri modernizaciji in industrializaciji pridobivanja morske soli. Proizvodnja soli na današnjih solinah je tehnološko zastarela, zato so potrebna večja vzdrževanja, če tega ne bo, bodo soline propadle, s tem pa bomo opustili pomemben domači surovinski vir. Slovenija pa bi morala povečati uvoz soli.

Delovna organizacija HP Droge ne more sama prevzeti odgovornosti za kasnitve in za posledice v zvezi s tem. Prav zato pričakujemo, da bodo storjeni maksimalni napor, da do tega ne bo prišlo.

ULOV IN PREDELAVA RIB

Zaradi zastojev v modernizaciji ulova in predelave rib je resno ogrožen obstoj te dejavnosti, ki pa je možna samo ob obali in nikjer drugje. Dolgoročno rešitev nastalega položaja je v nabavi sodobnih ribiških ladij in v modernizaciji predelave rib, kar je verificirano v sanacijskem programu iz leta 1977.

Investicijo v ribolov in predelavo ribe, bi se skupaj z že zgrajeno sodobno hladilnico v TOZD Delamaris vključilo v tehnološko

delave rib, ki bo temeljila na izkoriščanju morja kot domačega vira za proizvodnjo hrane. Prišlo bi tudi do hitrejšega sodelovanja med HP Drogo in deželami v razvoju na področju ulova in poznejše predelave rib.

KMETIJSKA PROIZVODNJA IN PREDELAVA

V Sečoveljski dolini je melioriranih 220 ha površin, ki so v upravljanju tozd Kmetijska proizvodnja. Na teh površinah bo zasadi približno 160 ha hrušk in približno 60 ha breskev. Z gradnjo črpališča, ki ga začneja Območna vodna skupnost Koper bo zagotovljen režim odvodnjavanja cele Sečoveljske doline in omogočena retenzija za namakanje vseh 660 ha, kolikor dolina obsega. V pripravi so vsi potrebni elaborati za hidromelioracijo II. etape Sečoveljske doline, kjer je 80 % površin v individualni posesti. Po končani hidromelioraciji menimo, da bi bilo v redu te površine zaokrožiti. Bodoča proizvodnja v Sečoveljski dolini na površinah zasebnikov naj bi se organizirala na zaokroženi površini. Vsaj polovica, to je preko 200 ha teh površin je namenjena proizvodnji zelenjave, ki naj bi ob možnosti namakanja (kapljični sistem) trajal 12 mesecev na leto in ne bi bila podvržena vplivom hudih poletnih suš.

Za ureditev 142 ha nasadov hrušk, 50 ha breskev in 200 ha vinogradov ter 200 ha zelenjavnih površin bi potrebovali sredstva

Delavci pri delu v tozd Soline

goje, ki jih imamo, vendar s pomočjo tehnologije.

Program so na delavskem svetu osvojili. Zdaj se bodo morali zanj odločiti tudi vsi delavci, nato pa še tisti od katerih bo odvisno financiranje. Zato se s tem programom najprej seznanimo.

PROIZVODNJA SOLI

Delovni kolektiv HP Droge se je v dosednji fazi priprav na začetek del izgradnje tovarne soli materialno in kadrovsko močno angažiral. Zainteresirali smo združeno delo, na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za izgradnjo tovarne soli. Pri tem smo dosegli kar lepe rezultate.

si, tako glede vloženih sredstev kot tudi števila sovlagateljev.

Obdelali smo tudi pogodbo s tujimi partnerji o know-how, inženiringu in dobavi opreme do take faze, da je možna predložitev za pridobitev soglasja pri federaciji.

Izdelana je bila tudi tehnična in tehnološka dokumentacija v celoti. Tovarna naj bi bila zgrajena v času od 1. 1. 1980 do 30. 4. 1982. Vrednost investicije znaša 1.072.477.459 din, od katerih bi del prispevali mi, del sovlagatelji, del sredstev pa naj bi koristili od sredstev iz vzajemnega združevanja vseh temeljnih bank. Rešili smo tudi problem energetskih virov, tako da bi v začetku koristili električno energijo iz omrežja in plin, kasneje pa bi se

Bodočnost našega ribištva je v nabavi novih ladij, kjer se bo ulov vršil z novo tehnologijo

celoto, ki bo omogočala učinkovito in rentabilno izkoriščanje morja kot surovinskega vira za proizvodnjo hrane.

Izdelani so programi za nabavo novih ladij v vrednosti 500 milijonov din in investicijski program v TOZD Delamaris za 1.073.513.000 din.

Finančna sredstva naj bi zagotovili tako, da bi se vključili v financiranje iz združenih bančnih sredstev, vključili tudi Kmetijsko živilno razvojno skupnost Slovenije in Republiški rezervni sklad. Ribiške ladje in opremo za predelavo naj bi zagotovili iz uvoza. Realizacija programov nabave ribiških ladij in modernizacija predelave rib bo omogočila tehnološko sodobne in učinkovite dejavnosti ulova in predelave rib, ki bo temeljila na izkoriščanju dejavnosti ulova in pre-

v višini 178.500.000 din. Z uresnitvijo tega zaokroženega programa do leta 1985 bi izkoristili obstoječe površine, zagotovili proizvodnjo zelenjave in sadja in tako zagotovili predelovalni industriji na obali ustrezno surovino, predvsem pa našemu tozd Argo.

Sam proizvodni program tozd ARGO je preusmeritev, delna razširitev kapacitet in uvedba novih tehnologij z najmodernejšimi napravami in popolna racionalizacija surovinske predelave.

Proizvodni programi so zastavljeni na podlagi študije o raziskavi tržišča, ki jo je za nas izdelal inštitut ITEO za domači trg in za izvoz.

Surovinska baza za novo proizvodnjo tozd Argo je zagotovljena iz kraško-obalnega območja.

Nadaljevanje na 3. strani

V TOZD Delamaris, delavke na predelavi ribe

Inventivna dejavnost

INOVACIJE — TEHNIČNA IZBOLJŠAVA — IZUMI

MATERIALNA KORIST IN BOLJŠI DELOVNI POGOJI

V času, ko se na vseh področjih vključujemo v organizirano akcijo za stabilizacijo našega gospodarstva, moramo še posebej poudariti povezanost inventivne dejavnosti z akcijo stabilizacije kot njegovim sestavnim delom.

Rešitev številnih gospodarskih problemov zato zahteva preusmeritev razvojne politike in aktiviranje kvalitativnih dejavnikov razvoja, med katerimi je aktiviranje znanja eden glavnih elementov.

Se vedno ugotavljamo, da so akcije v zvezi z inovacijami na robu gospodarskega in družbenega interesa ter da tečejo samostojno, organsko nepovezane z gospodarskimi in družbenimi akcijami. In vendar bi prav domača ustvarjalnost, predvsem če bi bila množična, lahko bistveno prispevala k uspešnemu reševanju perečih problemov. K temu nas tudi zavezuje sindikalna lista, sprejeta leta 1977, ki navaja da bomo v samoupravnih sporazumih o razporejanju dohodka določili osnove, merila in postopke, ki bodo spodbujale delavce k organiziranemu razvoju in nagrajevanju dosežkov inventivne dejavnosti ter jih konstituirali v samo-

upravnih splošnih aktih organizacij združenega dela.

Ne smemo pozabiti, da moramo v vsaki TOZD, ob ocenjevanju rezultatov gospodarjenja upoštevati tudi uspešnost na področju inovacijske dejavnosti. Zavedati se moramo, da še ni povsem prodrla miselnost, da je inventivna dejavnost v resnici gospodarska dejavnost. Dokler ne uspemo v tem je verjetno, da bo odziv predlagateljev manj intenziven. Če želimo, da bodo akcije imele daljnosežne rezultate, je potrebno v TOZD (DO) ustvariti kadrovske baze, ki bo sposobna ustvariti in ohraniti inventivno dejavnost, nenazadnje pa — vsi skupaj moramo to dejavnost vzpodbujati in razvijati. To pa seveda velja za vso našo družbo.

Naša DO je med redkimi, ki je že sprejela samoupravni dogovor oz. Pravilnik o tehničnih izboljšavah, inovacijah in izumih (TI-I).

To pa je tudi prvi korak k uveljavljanju sposobnosti in ustvarjalnosti delovnega človeka.

Pred vami predstavimo inovatorje iz TOZD ZAČIMBA, bi vam radi obudili spomin, kaj mora inovator narediti, če želi svoj dosežek, torej svojo ustvarjalnost — prijaviti.

Na podlagi pravilnika o inovacijah, tehničnih izboljšavah in

izumih HP DROGE, imamo v TOZD in dislociranih enotah naše DO obrazce za prijavo inovacij, tehničnih izboljšav in izumov. Delavci v TOZD (DSSS) morajo biti obveščeni in seznanjeni, kje dobijo navedeni obrazec, ter kdo predstavlja komisijo, ki ji

DO v višini 25.000 din, z dosežkom tovariša Sepiča in predlaga DS TOZD nagrado 2.686 din.

Naslednji inovator, ki vam ga predstavljamo je tovariš Stojan Petrinja, strojni tehnik, ki opravlja dela in naloge vzdrževalca strojev.

Inventivni dosežek tovariša Petrinje je izdelano orodje za izdelavo matric, ki smo jih dosedaj dobili edino iz uvoza, cena za eno matrico je 8000 lir (matri-

Iz TOZD Začimba predstavljamo enega od inovatorjev, Karla Vilerja, poleg stroja, kjer je vgrajena njegova izboljšava

predajo izpolnjen obrazec o svojem dosežku. (Komisijo lahko imenujemo tudi potem, ko inovatorji prijavijo svoj dosežek.) O temu obvestijo tudi direktorja TOZD.

Tako torej TOZD ali DSSS imenuje komisijo za vsak primer I-TI-I posebej, komisija ugotavlja, kaj je delavec (ali skupina delavcev) ustvaril — ali je to tehnična izboljšava, ali je to inovacija ali pa izum. Komisija ima tudi nalogo oceniti znesek denarne nagrade za ustvarjalce.

Že na začetku smo povedali, da je naša DO med redkimi, ki imajo sprejet pravilnik o inovatorstvu, izumih in izboljšavah. Se bolj redke pa so DO, ki ta pravilnik dejansko uporabljajo. Zato torej smo še bolj ponosni, da smo pri nas prebili led.

In sedaj prehajamo na bistvo današnjega pisanja. V TOZD ZAČIMBA so imenovali komisijo za ugotavljanje tehničnih izboljšav, inovacij in izumov in sicer v sestavi: Boris Raktelj, predsednik komisije, DSSS, Abramič Virgilij, Sepič Radko, Dujc Vanja, Grbec Dario.

Komisija je imela prav gotovo težko in odgovorno nalogo — oceniti prijave za I-TI-I naslednjih tovarišev iz ZAČIMBE:

Tovariš Radko Sepič, elektromehaničar, delavec na elektrona- pravah je prijavil dosežek, ki ga je komisija ocenila kot tehnično izboljšavo. Izboljšava pomeni racionalnejšo uporabo tehničnih sredstev in postopkov, saj je predelal zaščito pakirnega stroja IMA iz svetlobnega na kontaktni sistem. Dosedanji svetlobni signal je bil namreč pomanjkljiv ter je tako prišlo večkrat do zastoja oziroma celo do loma. S tem dosežkom je omogočena boljša kakovost oziroma kontrola proizvoda (čaj v filter vrečkah), prihranek pri materialu in energiji. Komisija je ocenila letno korist za

ca je dolga cca 1 cm in težka 0,5 g). S tem dosežkom smo postali popolnoma neodvisni od uvoza. Za te matrice imamo že povpraševalce od drugih proizvajalcev čaja (možnost patentiranja), zelo pomembno pa je tudi, da je funkcionalnost ter obstojnost teh — domačih — matric boljše od uvoženih, so pa občutno cenejše. Zaradi daljše življenjske dobe domačih matric, potrebovali jih bomo le 54 letno bo zanje strošek 451 din, medtem ko smo za uvoženih 400 matric plačali 98.176 din!

Ustvarjalnost tov. Petrinje je komisija ocenila za tehnično izboljšavo, ki bo DO pomenila od 50.000 do 100.000 din letne gospodarske koristi in predlaga nagrado 10.212 din.

Tovariš Karlo Viler, delovodja v kovinski stroki, opravlja dela in naloge vzdrževalca strojev je komisiji za TI-I prijavil več tehničnih izboljšav. Tako je na pakirnem stroju IWK predelal samodejno regulacijo papirnatega traku iz elektromagnetnega na pnevmatski sistem ter močno omejil nepotrebne zastoje. Dosegel je boljšo funkcionalnost pakirnega stroja ter zanesljivo regulacijo papirnatega traku. Na pakirnem stroju ACMA je predelal žigosanje datuma iz mehanskega na pnevmatski sistem. Dosegel je zanesljivo žigosanje datuma proizvodnje ter popolnoma omejil zastoje zaradi slabega žigosanja datuma.

Na pakirnem stroju Höller je predelal sistem mazanja vakuum pumpe, in sicer tako, da je izkoristil lastni vakuum pumpe za mazanje in dosegel stalni vakuum, kar omogoča zanesljivo nanašanje vrečk na krožnik ter odpiranje teh vrečk. S tem je tudi podaljšal življenjsko dobo vakuum pumpe. Kot smo že omenili, tudi dosežke tovariša Vilerja. Nadaljevanje na 4. strani

Bodočnost Droge je v novih planih

Nadaljevanje z 2. strani
Vrednost investicije je ocenjena na 326.104.062.

Celotna investicija v naši delovni organizaciji na vseh opisanih področjih znaša 3.150.594.521 din. S takimi vlaganji bi povečali proizvodnjo na petih področjih, in sicer:

NOVA TOVARNA SOLI	100.000 ton soli letno	1.072.477.459 din
PREDELAVA RIBE	15.572 ton	1.073.513.000 din
ULOV RIBE Z NOVIMI 18 LADJAMI		500.000.000 din
KMETIJSTVO	10.260 ton zelenjave	178.500.000 din
PREDELAVA ZELENJAVE IN MESA ARGO		326.104.062 din

V sečoveljski dolini delavci TOZD Kmetijska proizvodnja uresničujo sprejete naloge, zasadili bodo hruške

Inventivna dejavnost

Nadaljevanje s 3. strani
ja je komisija ocenila za tehnične izboljšave, ki bodo za delovno organizacijo pomenile do 25.000 din letnega prihranka sredstev. Predlagana nagrada 3600 din.

Tovariš Bastjančič Zoran, strojni ključavničar, ki opravlja dela in naloge vzdrževalca strojev, je izdelal mehanizem za pritrditev pločevinke na pnevmatski sistem, ki omogoča zanesljivo zapiranje pokrova na 3000 g pločevinki kave Barcaffé. Dosedaj so te pokrove zapirale delavke ročno (in se fizično namučile!), večkrat pa je prišlo tudi do 5 % škarta, ker je zaradi slabe zatesnitve izpuhteval interni plin CO₂. S tem dosežkom je v veliki meri ta slabost omejena. Dosežek tovariša Bastjančiča pa pomeni neposred-

lični izrazi tudi pomenijo različico dosežkov.

Tako pomeni IZUM novo ustvarjalno rešitev določenega problema, ki se da v eni ali več združenih temeljnih organizacijah koristno uporabiti ter izpolnjuje z zakonom določene pogoje za pridobitev patenta.

TEHNIČNA IZBOLJŠAVA pa je tehnična rešitev, dosežena z racionalnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev, tehničnih postopkov, s katerimi dosegamo večjo delovno storilnost, boljšo kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljši izkoriščenosti strojev in podobno.

Koristni predlog je samoiniciativni predlog delavcev, ki pomeni

akcija ter tako tudi odziv predlagateljev bolj intenziven.

IN KAJ PRAVIJO INOVATORJI SAMI?

Naš razgovor z inovatorji ni bil dolg in verjetno smo jih marsikaj pozabili vprašati. Vendar, povedali so nam marsikaj zanimivega!

Tovariš Radko Sepič meni, da smo inovatorje že do sedaj imeli, le da zanje nismo vedeli. Prav gotovo zaradi tega, ker nismo imeli samoupravnega akta, ki bi urejeval odnose med inventivno dejavnostjo in gospodarjenjem.

Seveda pa tudi sedanji pravilnik o TI-I ni dovolj dorečen, kar pa je popolnoma razumljivo, saj bomo le na podlagi prakse spreminjali določila le tega. Komisija ima težko nalogo. Stimulacija je še vedno dvorezen meč, saj lahko spodbudi ali pa potlači ustvarjalnost človeka.

Vprašali smo tovariša Stojana Petrinja kaj njemu samemu pomeni delovni uspeh, kaj meni o koristi, ki jo bo z njegovim dosežkom imela delovna organizacija in ne nazadnje, ali je pri svojem ustvarjanju imel kakšne težave?

V orodju, ki sem ga izdelal, seveda vidim korist za TOZD (to seveda vidimo tudi vsi ostali, saj je zmanjšan uvoz!, o. p.) in to je obenem največje zadoščenje za moje ustvarjanje. Do sedaj smo matrice uvažali za precej dražje denarce, trdim pa tudi, da so te — domače — matrice kvalitetnejše. Mislim, da je to zelo pomembno. Želim povedati, da sem se izdelave orodja lotil preden sem vedel za pravilnik o TI-I, pač tedaj, ko sem v tem videl rešitev. V obenem pomeni, da sem delal iz lastnega nagiba po ustvarjalnosti in veliko časa za to porabil tudi izven rednega delovnega časa, kar pa seveda nisem beležil. Vendar mi tega ni žal, saj sem dosegel postavljeni cilj, to pa je orodje za izdelavo matric. Če sem imel pri tem težave? Seveda so bile. Izdelava orodja je bila precej zahtevna in moje delo so spremljali dvomi ostalih, ali bodo sploh kakšni pozitivni rezultati. Pravzaprav sem bil edini, ki sem vztrajal.

Tovariša Stojana smo še vprašali, ali je do sedaj že naredil kakšno tehnično izboljšavo in jo prikazal v TOZD, in pa ali pozna pravilnik o TI-I?

Že kmalu po nastopu dela v TOZD ZACIMBI sem izdelal napravo za brušenje oblog pri dozirnih vagah — to je bil koristen predlog, za katerega trdim, da bi pomenil precejšnje znižanje stroškov, ki jih imamo z nabavo novih oblog — pa ga do danes še nihče ni hotel (razen mene) uporabiti. Vendar, to je le primer. Ravno za ta primer pa bom vztrajal, ker sem prepričan, da je zelo koristen za naše gospodarjenje v TOZD. Vprašali ste me, če poznam pravilnik o TI-I. Poznam ga le bežno, a tudi v tem vidim precej pomanjkljivosti. Kako si na primer razlagati, da za izdelavo večjega dosežka (orodja in podobno), moramo porabiti več sredstev, ta porabljenega sredstva pa vplivajo na višino stimulacije, ne glede na to, kakš-

ne koristi bo pozneje ta dosežek pomenil za TOZD in DO. Po mojem mnenju, to ni spodbudno.

O tehničnih izboljšavah in inovacijah, še bolj pa izumih, meni tovariš Petrinja, bi se morali veliko več pogovarjati. Posebno dobro bi bilo, če bi teamsko delali na tem področju. Sam vidi vsak dan nove možnosti za izboljšave, ampak — v svojem rednem delu redkokdaj najde dovolj časa za ureditve idej. Seveda pa bi bilo treba tudi pogled na to spreminiti, organizacijo dela in še marsikaj. O stimulaciji, oziroma o nagradah meni, da so vendarle velikega pomena, čeprav denar ne sme in tudi ne vpliva na človekovo ustvarjalnost.

Tovariš Karlo Viler je naredil več tehničnih izboljšav na pakirnih strojih v Začimbi. Na naše vprašanje, kaj bi lahko o tem povedal, je dejal, da so bile zamisli njegove, vendar so dela izvedli skupinsko. O ustvarjalnosti pravi, da se pač porodi med rednim delom, ko človek vidi, da nekaj slabo gre in začne tuhtati, kaj bi spremenili. V tem vidi le svoje delovne dolžnosti, čuti, da je pri vzdrževanju strojev potrebno tudi kaj spreminiti, izboljšati. Težav pri tem, posebnih, ni bilo. Res pa je, da so tudi izjeme, ki pripomorejo, da to postanejo nepomembne zadeve. Vseh pa ni treba poslušati. Po pravilniku o TI-I nisem spraševal. Moji ustvarjalnosti sta precej prislunhila namestnika poslovnega organa in pa vodja vzdrževanja. Želim da bi objava naših inovacij bila spodbuda za ostale delavce, saj to pomeni korist za vse nas. Prav pa je, da prejmemo denarno priznanje, saj so v naši delovni organizaciji precej nižji osebni dohodki, kot jih imajo delavci naše stroke v drugih DO. Mnenja sem, da bi morali OD čimprej uskladiti.

Tovariš Zoran Bastjančič je delavec v Začimbi, ki tako kot ostali inovatorji, opravlja dela in naloge vzdrževalca strojev. Njegov dosežek je zmanjšal fizični napor embalarik na proizvodnjo 3000 g kave v pločevinki. Sam pravi, da je to delo opazoval in videl, da se embalarke zelo mučijo. Tudi embalarke so večkrat pripomnile, naj bi kaj naredili. Zoran je tuhtal in tako naredil tehnično izboljšavo, ki smo jo že opisali.

O svojem inovatorskem delu, kot sicer tudi drugi njegovi sodelavci, pravi, da bi marsikaj lahko izboljšali, ampak časa zmanjkuje.

Marsikdaj pa tudi zaupanja ni. Za kakršenkoli dosežek je potrebno žrtvovati čas in denar. Po mnenju Zorana, bi bilo nujno razmisliti in organizirati strokovno ekipo delavcev, ki bi zamislili in ideje izpeljali v življenjsko prakso. Ta ekipa bi lahko spoznala stroje v delovni organizaciji, ni nujno, da bi tehnične izboljšave iskala le v TOZD Začimbi. Seveda bi ta ekipa morala biti v stalni povezavi z delavci pri vzdrževanju ali pa drugje, vendar na samem področju, kjer se ideje porajajo. Omenil sem že, da ob rednem delu ne utegnemo izvesti inovacij in izboljšav, pa čeprav jih vidimo in čeprav nas nanje kdo opozori.

ZAKLJUČEK: Nekje smo že omenili, da je led prebit. Inovatorjev smo veseli, prislunhili smo Nadaljevanje na 5. strani

Stojan Petrinja, inovator zaposlen v tozd Začimba

no izboljšavo delovnega pogoja, saj se embalarke na tem delu precej manj utrudijo in to je neprecenljivega pomena. Komisija je ocenila izboljšavo kot tehnično, pomeni pa do 5000 din letne koristi, oz. prihrankov. Predlagali so nagrado v višini 1400 din.

Za boljše razumevanje vam bomo povedali še nekoliko o samih izrazih kot so tehnična izboljšava, izumi, inovacije. Namreč, raz-

racionalnejšo rešitev in se v smislu predpisov pakona o patentih, tehničnih izboljšavah ne šteje za izum ali tehnično izboljšavo.

Toliko bi vam radi povedali o dosežkih naših delavcev. Upajmo, da bo sedaj vendarle začela pridirati med nas miselnost, da je inventivna dejavnost v resnici gospodarska dejavnost ter da ne bo to le kampanjska akcija, ampak stalna, sistemska in organizirana

Bastjančič Zoran, zaposlen v tozd Začimba. V roki ima pripravo, ki jo je izdelal in s tem pomagal delavkam do lažjega dela

Nadaljevanje s 4. strani jim. Ali pa smo tudi naredili dovolj, da bo naš prisluh dejansko spodbudil tudi druge inovatorje, ali pa smo bili nedosledni in bomo še to zatrli? Ne mislimo le na komisijo za inovacije, mislimo na vse tiste, ki so spremljali in opazovali delo inovatorjev od njihove zamisli pa do izdelave novih matric, do lažjega zapiranja pločevink s kavo in tako na-

prej. Jugoslovani, kljub svojim dosežkom na ekonomskem, političnem in drugih področjih, smo do sedaj bili ravno na področju spodbujanja in stimulacije inovacij in izboljšav precej okorni. Ali smo spremenili svoj odnos do tega bo seveda pokazala prihodnost.

Boris Raktelj
Dragica Mekić

more zadovoljiti zelo povečane zahteve tržišča. S tem se izgublja vodilna pozicija v prodaji tega artikla, kar je velika škoda. Obstaja celo nevarnost, da uspeh Droginega simpozija izkoristijo druga podjetja, kar je vredno

premisleka. Zato je naša naloga, da že dobljeno prednost tudi izkoristimo in ostanemo, če že ne edini, pa vsaj vodilni proizvajalec tega artikla. Priložnost je tudi na tem področju odvisna od nas samih. dr. Zaviša Bem

Dolgoletno sodelovanje in sproščen zadovoljen smeh ob srečanju Dario Grbec iz tozd Začimba in Marčelo Kralj, glavni direktor

Simpozij nitriti in nitrati

V okviru strokovnega populariziranja proizvodov HP DROGE je bil 4. in 5. oktobra 1979 v Portorožu simpozij z naslovom NITRITI IN NITRATI V PREDDELAVI MESA.

Organizatorji so bili: Biotehniška fakulteta v Ljubljani, Kemijski inštitut Boris Kidrič v Ljubljani, Tehnološka fakulteta v Zagrebu — OOUR Inštitut za prehransko in biokemično inženirstvo, Veterinarska fakulteta v Beogradu, Zavod za zdravstveno varstvo SR Slovenije v Ljubljani, Zavod za zdravstveno zaščito SR Srbije v Beogradu, Zavod za zaščito zdravja SR Hrvatske ter SOZD HP Ljubljana in HP Droga kot pobudniki in nosilci organizacije.

Osnovni cilj simpozija je bil seznaniti jugoslovansko strokovno in zdravstveno javnost z najnovejšimi praktičnimi in znanstvenimi dosežki na področju uporabe nitrita in nitrata v predelavi mesa ter prikazati prednosti industrijske proizvodnje nitritne soli za razsole. Nitriti in nitrati se uporabljajo v procesu razsoljevanja mesa kot dodatek kuhinjski soli s ciljem doseči karakteristično barvo, aromo in obstojnost. Vse več se opozarja na to, da so to strupene snovi, ki tudi v minimalnih količinah lahko povzročajo rakasta obolenja. Nekatere države (Švedska, Norveška) so prepovedale uporabo nitritov in nitrata. Druge so prepovedale uporabo nitrata, količino nitrita pa so močno zmanjšale (ZSSR, ZDA). V nekaterih državah (ZDR Nemčija) se nitrit ne sme dodajati mesu direktno, temveč samo v kombinaciji s kuhinjsko soljo. Zaradi slanega

okusa kuhinjske soli je prepovedano dodajanje velikih količin nitrita, katere so v taki mešanici zakonsko strogo omejene. Taka mešanica je poznana pod imenom nitritna sol za razsole in se proizvaja samo industrijsko, v podjetjih, katera imajo za to posebno dovoljenja, ter so pod stalno kontrolo pristojnih organov. Količina nitrita je v Jugoslaviji do sedaj omejena le v končnem proizvodu. Splošno mnenje in eden od osnovnih zaključkov simpozija je, da se v Jugoslaviji čimprej prepove svobodno dodajanje nitrita v mesne proizvode in da se odobri le uporaba nitritne soli za razsole, ki bi se proizvajala v specializiranih industrijskih podjetjih — v konkretnem primeru — DROGA.

Na simpoziju je bilo 15 referatov. Dva sta bila iz ZDR Nemčije, avtorji ostalih pa so bili poznani jugoslovanski strokovnjaki na tem področju. Strokovnjaki HP Droge so sodelovali s tremi referati, in sicer Stane dipl. ing. Znidarčič, dr. Bem Zaviša, Pavel dipl. ing. Puhar.

Na simpoziju je sodelovalo 140 udeležencev iz vse Jugoslavije: kemiki, tehnologi, zdravniki, veterinarji, biologi in agronomi iz industrije, znanosti, medicine in inšpekcije.

Zvedeli smo, da je simpozij naletel na zelo močan odziv v jugoslovanski strokovni in znanstveni javnosti. Sedaj bi bila naša naloga optimalno izkoristiti ugodni trenutek na tem področju in maksimalno povečati prodajo nitritne soli za razsole. Na žalost pa so se pojavili določeni problemi, zaradi katerih proizvodnja ne

Resolucija za leto 1980

Naslednje leto 1980 je zadnje leto v srednjeročnem programu to je 1976 do 1980. Pripravljajo se že smernice za naslednje petletno obdobje, toda preden pridemo k planiranju za naslednje petletno obdobje, moramo pogledati, kaj je bilo planirano v tem petletnem obdobju, kaj je bilo od tega izvršenega in kaj nismo izvršili.

Izhodišča: v letu 1979 in 1978 je prišlo do močnih odstopanj od predvidenih načrtov;

— nezadostna rast izvoza blaga in storitev glede na uvoz,

— izpeljane investicije niso imele ugodnih finančnih efektov, — problem tekočih goriv se je zaradi dviga cen zunaj še zaostрил,

— močno zaposlovanje — v HP »DROGA« še fluktuacija,

— zniževanje lastne akumulacije TOZD — visoka udeležba kreditov v poslovanju — tekočem!

— visoka rast življenjskih stroškov — in dohodka — pritisk na OD in na sredstva skupne in splošne porabe,

— nesorazmerje cen — za HP »DROGA« zamrznjene cene gotovih izdelkov, — surovine dražijo.

Predvidevanja:

— Doseči je treba stabilizacijo gospodarstva!

V letu 1980 pričakujemo sledeča gibanja gospodarstva:

— Rast realnega družbenega proizvoda 4% — nominalnega 19% (to pomeni inflacijo 15%),

— Fizični obseg bo rasel s cca 4% — v prvi polovici leta še manj,

— Kmetijska proizvodnja bo rasla z 2—3% v letu 1980,

— Povečan bo izvoz blaga in storitev,

— povečana bodo vlaganja v OS — gospodarstva na podlagi dogovorjenih kriterijev,

— zaposlenost bo rasla s cca 2,5% — produktivnost bo zelo malo porasla,

— izvoz se mora povečati za 6% — uvoz lahko le za 2% oziroma reprodukcijski material 3% — DROGA prijavila na SI-SEOT več!

— investicijska rast bo cca 5%,

— sredstva za OD bodo naraščala počasneje kot DP, obenem mora biti izenačena rast OD v materialni proizvodnji in v družbeni sferi. Malo hitreje kot letos — vedno lahko rastejo le OD ob visoki rasti dohodka in produktivnosti,

— sredstva za skupno in splošno porabo le do stopnje rasti DP,

— selektivna rast cen — tako se doseže nižje povprečje rasti cen in življenjskih stroškov.

Uvoz — Izvoz: bo urejen preko SISEOT — v enoti in nato med enotami. Poudarek bo na povezavi med TOZD v okviru enote. **Za izvoz bo ugodno:** olajšava pri davku na dohodek od izvoza, kreditiranja priprave izvoza in polne vrednosti do izplačila, investicije bodo imele prednost na banki, če bodo omogočili izvoz. Dopolnilna sredstva za investicije bodo uporabljena za devizne aktivne investicije.

Mitja Dolher

V trgovini Živil v Izoli, v njej prijazna prodajalka Angela Lozar, ki mi med mojo pripravo na fotografiranje (fleš se mora namreč napolniti) in njenim delom s strankami pripoveduje, da smo postali tako »veliki«, da se

med seboj vedno manj poznamo, da prihajajo novi delavci, ki ne ostanejo dolgo časa, saj se potegujejo za boljša dela in naloge. Tako ostajajo predvsem starejši delavci, ki so na takih delih in opravilih že več časa

Pretok informacij v bodoče

Govoriti o problemu informiranja še ne pomeni, da bomo informiranje delavcem tudi zagotovili, beremo marsikje in slišimo ob tej ali oni priliki od ljudi, ki delajo na področju informiranja ali so sprejemniki informacij.

Toda v naši delovni organizaciji o tem problemu celo govorimo premalo. Spomnimo se tedaj, ko dobimo interni časopis ali interne informacije, da bi bilo dobro, če bi bile te informacije bolj celovite, če bi zajemale razna področja in seveda tudi bolj pogoste.

tavljanje informiranja kršenje ustavne pravice, pri tem pa ugotovljamo, da so družbenopolitične organizacije premalo naredile da bi delo na tem področju bolj steklo in da bi napravili delavca resničnega samoupravljalca.

Taka je bila ena od ugotovitev na seminarju za organizatorje informiranja v združenem delu v Radencih v začetku meseca novembra, ki mu je prisostvoval tudi predsednik slovenskih sindikatov tov. Vinko Hafner. Ugotovitve so bile (te lahko mirno prenesemo v našo delovno or-

kateri je edina informacija njegov »zaslužek« odbit za prispevke za samoupravne interesne skupnosti, nad katerimi se jezi, ker ne ve kam gre ta njegov prislužen dinar.

Navedli smo nekaj ugotovitev. Lahko bi jih prikazali tudi s primeri. Kot povsod jih je tudi v naši delovni organizaciji dovolj. Toda ob tem bomo šli malo dalje, predlagali bomo nekatere rešitve:

1. Dosledno upoštevanje pravilnika o informiranju, ki je bil sprejet na delavskem svetu delovne organizacije s predhodno obravnavo na vseh zborskih delavcev. V tem pravilniku so točno določene naloge, ki jih imamo posamezni delavci v procesu informiranja, npr. predsednik delavskega sveta tozd in delovne organizacije. Pred vsako sejo DS ali ostalih organov upravljanja ali družbenopolitičnih organizacij, bi bilo potrebno izdati informacijo o tem kaj se bo tam obravnavalo, da bi lahko vplivali na odločitve. (Lahko izdamo samo en list.)

2. V pravilniku smo tudi zapisali kdo je odgovoren za informiranje s strokovne strani (referent za informiranje) s tem da dobi popolno politično podporo od tistih, ki so prav toliko ali pa še bolj zadržani, to so družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji.

3. Člani uredniškega odbora v posamezni temeljni organizaciji in DSSS ne morejo dobro opravljati svoje naloge, zato predlagamo, da si poiščemo sodelavce (iz vrst članov DS TOZD, iz članov izvršnega odbora sindikata, ZK, mladine, borcev in iz ostalih članov posameznih samoupravnih organov. Tako se bodo širile vrste dopisnikov v naše oblike informiranja.

4. Vodje posameznih področij morajo dostavljati poročila, ki so pomembna za delovno enoto informiranja in samoupravljanja, tej delovni enoti, da jih posreduje naprej.

5. Potrebno je uveljaviti pravilnih o informiranju tudi v tisti točki, kjer je govora o sindikalnih skupinah, saj je dobra kratka ustna informacija včasih

več vredna, saj dobimo takoj povratno informacijo o tem, kakšna je podana informacija, česar pri pisni informaciji ne moremo.

Kako lahko je, samo to kar smo sprejeli moramo upoštevati in izpolnjevati.

DELEGATSKE INFORMACIJE

Ocenjevali smo že in še vedno ocenjujemo uveljavljanje delegatskega sistema. Vedno bolj smo ob tem prepričani, da ne moremo pri tej obravnavi mimo informiranja delegatov. Ze v sami delovni organizaciji se nam dogaja, da pride delegacija ali delegat posameznega tozd ali delovne skupnosti na skupni sestanek brez stališča svoje sredi- ne, zato na sestanku zastopa samo svoje mnenje. Kaj se dogovorijo na sestanku pa tudi ostali delavci ne zvedo od njih. Ta pojav gre nato navzgor v delegacije za občinske skupščine. Delegati dobivajo gradivo, kateremu niso kos, zato ga ne obravnavajo in so na skupščinah poslanci ne pa delegati. Za vse delegate bo potrebno pripraviti povzetke iz posameznega gradiva, vendar tako da bomo v njih nakazovali tudi rešitve ne pa, da bodo povzetki le obnova gradiva. Pri tem je potrebno poudariti pomen INDOK centrov (informacijsko dokumentacijskih centrov) v sestavi skupščin občin, katere je potrebno organizirati, da bodo svoje naloge tako speljali, da bo to v njihovo zadovoljstvo in zadovoljstvo nas delavcev. Pri nas se namreč zavedamo, da so naše delegacije prepuščene le kupu papirja, toda le malo lahko storimo, saj imamo v naši delovni organizaciji več kot 30 delegacij za zbor združenega dela in SIS, katere ne delujejo v eni občini, temveč na območju štirih občin (Izola, Piran, Sežana, Ormož) poleg tega pa še obrat Jelka Vrhnika in v ostalih manjših in večjih delovnih enotah. To pa pomeni gradivo več občin za delegate zbora združenega dela in več gradiva za 8 delegacij za SIS za področje negospodarstva in gospodarstva. Z INDOK centri, ki bi pripravljali delegatske informacije za delegate svoje občine, bi bilo tudi delo v naši delovni organizaciji lažje in bolj kvalitetno. Delo z delegacijami sedaj sloni le na nekaterih posameznikih, ki lahko več ali manj časa vložijo za to delo.

Nadaljevanje na 7. strani

Delavke v finančnem knjigovodstvu, od leve proti desni Irena Požar, Babič Gracijela, sedijo Ulrih Tereza (20 let dela v delovni organizaciji) in Ulčar Neva

Konec leta 1978 smo sprejeli pravilnik o informiranju in v njega zapisali oblike pri sprejemanju in oblikovanju informacij, nato posredovanje med delavce in povratno informacijo o tem kako so delavci informacijo sprejeli in kakšne so njihove pripombe. Toda od zastavljenega nismo dovolj naredili, čeprav smo del informacijskega sistema le izpeljali (izdaja časopisa, internih informacij.)

Formirali smo uredniški odbor in odbor za informiranje vendar se največkrat ubadamo s sklepčnostjo navedenih organov. V enoletni praksi smo tudi že ugotovili, da bo potrebno sistem komuniciranja znotraj naše delovne organizacije spremeniti. Premalo je en član uredniškega odbora v tozd in DSSS, ker ne more spremljati celotne dejavnosti enega tozd. To pa predvsem zaradi specifične dejavnosti naših tozd in oddaljenosti posameznih tozd od matičnega sedeža, pa tudi oddaljenosti posameznih delovnih enot od sedeža posameznih tozd (ribarnice, skladišča, odkupne postaje, trgovine...) Član uredniškega odbora pa ne utegne delovati v vseh delovnih enotah, pa tudi ne na raznih delovnih področjih, ki se razvijajo znotraj posameznega tozd ali DSSS (dejavnost mladine, sindikata, Zveze komunistov, Zveze borcev, samoupravnih organov itd.) V zadnjem času pogosto obravnavamo področje informiranja, saj je nezago-

ganizacijo) da ostajajo najprej delavci, ki so zadržani za informiranje včasih na robu dogajanja ali pa so seznanjeni prepozno. Ob tem velja ugotoviti, če je ta delavec na robu dogajanja, potem so tudi ostali delavci. Tam kjer ni dobro ali pa sploh ni informacijskega sistema je prostor za dezinformacije, ki naredijo lahko ogromno škodo. Največkrat se v delovni organizaciji, kjer so taki problemi, izgovorijo, češ, saj imamo človeka, ki je na delih in opravljal organizatorja informiranja. Koliko mu pomagajo in omogočajo delo, pa je seveda vprašanje.

Vrnimo se spet v našo delovno organizacijo. Poznamo se že, zato vemo kako smo razdeljeni po različnih krajih. Pretok informacij je tudi otežen, traja več časa, za pismene pa tudi za ustne informacije. Stroški informiranja so tudi večji, zato se največkrat opredelimo za manjše informiranje in manjše stroške na škodo posameznih delavcev.

Neutemeljena se mi zdi ob tem vsaka pripomba, da delavca ne zanima, kaj se dogaja, da jih zanima samo osebni dohodek, stanovanje, nagrade. Bolj res se mi zdi, da če je delavec premalo obveščen se manjša njegova želja po obveščenosti, ker ga res zanima samo njegov osebni dohodek, ta pa je odvisen od dobrega ali slabega poslovanja, na katerega bi morali tudi oni kot subjektivni faktor vplivati, ne pa da ostajajo objekt sprejemanja »kuverte«, na

30-letnike delavce iz tozd Soline nismo dobili skupaj, uspeli smo le oba 30-letnika iz TOZD Delamaris Ivan Kleva in Bruna Božič

Odkupna postaja Most na Soči

Kraj Most na Soči verjetno poznate, saj je že vsakdo od nas potoval po dolini Trente, ali iz Nove Gorice proti Trenti in nato na Vršič, ali pa obratno, iz Ljubljane, Kranjsko goro, Vršič in nato proti Novi Gorici. Nekje na sredini, malo pred Tolminom se pot odcepi za Most na Soči, Idrijo, Ljubljano in ko opaziš, da je tudi tukaj le 100 km do Ljubljane, se kar začudiš. Pa vendar je pot po Poljanski dolini, na Skofjo Loko in nato proti Ljubljani res tako kratka, vendar pa lepa in zanimiva.

Naša odkupna postaja ima sedež poleg železniške postaje. To je staro poslopje, katerega je že dolgo tega ljubljanski Gosad prevzel od Kmetijske zadruge Most na Soči. Poleg starih prostorov se sedaj širijo novi prostori, kjer se vrši že del dejavnosti te odkupne postaje.

Kaj je to pravzaprav odkupna postaja? Če poznamo dejavnost naše delovne organizacije potem

med njenimi proizvodnimi dejavnostmi zasledimo razne izdelke, izdelane na bazi raznih zelišč. Zelišča pa tudi izvažamo v nekatere druge države, ker je zanimanje za zelišča veliko.

Za vrsto čajev, ki jih izdelujemo pri nas je potrebnih tudi precej vrst zelišč. Za izdelavo brinjevca pa potrebujemo brinjeve jagode. Naša domovina je bogata z zelišči, posebno pa to velja za kraje okrog Tolmina, Nove Gorice, Vipave, Idrije. Tako veliko območje dela zajema ta odkupna postaja. Na njihovi odkupni postaji se zbirajo zelišča, cvetovi lipe, lubje lipe, brinje, brinjev les, mračnica pa še polno drugih. Verjetno jih le malokdo med nami pozna, zato pa jih bolje poznajo delavci na odkupni postaji in njihovi prevzemalci, katere imajo po nekaterih krajih Goriške, Idrijske in Vipavske. Namreč 12 delavcev, zaposlenih na odkupni postaji ne bi zmoglo vsega dela po terenu, saj morajo

nekatera zelišča rezati, pakirati in pripravljati za izvoz ali pa za delo temeljnih organizacij (Jelka, Začimba, Sudest).

Ko nastopi čas za odkup zelišč, to je predvsem v juniju, juliju, avgustu in septembru, se po teh prevzemnih mestih zbirajo zelišča, ki jih nato prevzamejo delavci odkupne postaje. Zelišča zbirajo povečini upokojnenci ali kmetje, ki dobro poznajo kraje, kjer se dobi določeno zelišče. Na postaji jih poznajo skoraj 150 vrst. Največ je cvetja lipe in lubje lipe, saj so po Tolminskem širni lipovi gozdovi.

delo je dobro poznal in izkušnje prenašal na svoje sodelavce. Tudi tov. Bratina se že pripravlja na to, da bo delo prepustil drugemu. Sedaj, ko bodo novi prostori bo delo lažje, vendar pa je delo vsako leto zahtevnejše in zahteva nove mlade delavce. Delavci, zaposleni na odkupni postaji so v večini domačini. Zato pri njih nimajo stanovanjskih problemov. Nekaj delavcev je sicer napravilo prošnjo za kredit za novogradnjo, toda hujših problemov nimajo. Imajo pa precej ugodnosti, ker so na potresnem območju. Delavci pogrešajo stikov z drugimi delavci v DO, čutijo se odrezani od dogajanj v svojem tozid in v delovni organizaciji.

Posnetek delavcev na odkupni postaji Most na Soči

Odkupno postajo vodi Cveto Bratina, ki je že 25 let na takem delu, njegov namestnik pa je Rus Dušan. Administrativno delo in naloge pri njih opravlja Magda Kralj, ostali delavci pa so še Kovačič Danijel, Kovačič Dragica, Lipušček Miro, Manfreda Julij, Manfreda Milan, Manfreda Stojan, Rijavec Danilo, Jelinčič Darko in Šalani Bedri.

Vodja postaje Cveto Bratina se spominja časov, ko je delal še skupaj z Vinkom Veluščkom, ki je sedaj že v pokoju. Toda svoje

Tako, ko se boste vozili na izlete po soški dolini se spomnite, da so v Mostu na Soči zaposleni delavci, ki so del naše delovne skupnosti. Med seboj se sicer ne poznamo, ker smo velika delovna organizacija in smo se šele nedavno tega združili. Toda upajmo, da se bo to spremenilo tudi s pomočjo naših informativnih sredstev. Toda lepše bi bilo če bi se poznali tudi osebno, ne samo preko časopisa, zato upajmo, da se bomo le kdaj srečali delavci različnih tozdov in skupnih služb.

Pretok informacij v bodoče

Nadaljevanje s 6. strani

INFORMIRANJE V SOZD HP

Naša delovna organizacija se vključuje v združeno podjetje HP Ljubljana. O delovanju SOZD smo delavci premalo obveščeni. Edina informacija, ki je bila dosedaj izdelana za vse delavce v SOZD HP je bila letošnja priloga, ki smo jo članice izdale kot prilogo našim internim glasilom. S to prakso bi morali še nadaljevati, saj imamo celo vrsto skupnih interesov in nalog, o katerih moramo biti obveščeni vsi delavci.

Obveščanje naj se vrši v obliki priloge časopisa, ker enotnega časopisa za vse članice SOZD naj ne bi izdajali. Stališče družbenopolitičnih organizacij na republiški ravni je, naj se osnovno in prvotno informiranje gradi v TOZD in v delovni organizaciji, ne pa na nivoju SOZD, ker je preveč odtujeno delavcem posamezne DO.

Posebno v zadnjem času se je pojavilo še več skupnih nalog (elaborati, osnutki smernic za plan, investicije...) Kraike povzetke smo pripravljali delavci v posameznih delovnih organizacijah, namesto da bi en delavec pripravil informacijo za vse članice SOZD.

ZAKLJUČEK

Sistem informiranja moramo najprej izpeljati v sami temeljni organizaciji, nato na ravni delovne organizacije. Ko bomo pri nas uredili sistem, se bomo lažje vključevali tudi v zunanji sistem obveščanja (časopisi, radio, IN-DOK centri) in bomo lahko iz marsikaterega sestanka podali informacijo tudi zunaj in tako obveščali javnost o resničnih dogajanjih pri nas. Pa tudi v naši delovni organizaciji bomo s popolnim sistemom informiranja zagotovili delavcem, da bodo postali subjekt odločanja.

Albina Škapin

Jo poznate, našo Melanijo, iz enega papirja jih nareči lahko čez tisoč

Stare šale, toda še vedno veljavne

DIREKTOR TOVARNE TEHNIČNEMU DIREKTORJU

Jutri, ob devetih zjutraj, bo sončni mrk, česar prav gotovo ne vidimo vsak dan. Zato poskrbite, da se bo vse osebje v civilnih oblekah zbralo na tovarniškem dvorišču. Med opazovanjem tega redkega dogodka bom jaz osebno dajal vsa potrebna pojasnila. Če pa bo deževalo, ne bomo kaj prida videli, v tem primeru naj gre osebje v obednico.

TEHNIČNI DIREKTOR OBRA TOVODJI

Po nalogu direktorja bo jutri ob devetih zjutraj sončni mrk. Če bo deževalo, ga v civilnih oblekah ne bomo dobro videli na tovarniškem dvorišču v tem primeru bomo sončni mrk izvedli v

jedilnici. Torej nekaj, česar ne vidimo vsak dan.

OBRATOVODJA POSLOVODJI

Po nalogu direktorja bo jutri ob devetih zjutraj v civilnih oblekah izveden sončni mrk v obednici. Direktor bo naredil, če naj dežuje ali ne. Torej, česar ne vidimo vsak dan.

OBRATOVODJA PREDELAVCU

Če bo jutri v obednici deževalo, torej, česar ne vidimo vsak dan, bo ob devetih naš direktor v civilni obleki mrknil.

PREDELAVEC DELAVCU

Jutri ob devetih naj bi naš direktor mrknil. Škoda, da kaj takega ne vidimo vsak dan.

Tako bi se morali še srečati

Praznovali smo Dan republike naše domovine, v naši delovni organizaciji, bolj točno povedano v HP Drogi Portorož. Tokrat malo drugače kot po navadi.

Zbrali smo se v prelepi dvorani portoroškega Avditorija. Brez delovnih oblek, v družbi družinskih članov, v svečani dvorani, obrazi naših sodelavcev so bili videti bolj sproščeni. Nekateri so imeli na obleki pripet rdeči nagelj. To so bili jubilarji, tisti, ki so imeli razlog več za praznično počutje. Bil je to trenutek, ko se pozabi na vsakdanje skrbi.

Program, ki so ga pripravili amaterji: gostje in člani naše delovne organizacije, — je bil zelo skrbno izbran in dobro pripravljen. Z odra je do naših ušes prispela pesem, prispela so imena nastopajočih, Majda, Dragica, Stojan, Brane, Miran, Dario in drugi. Vsi so s svojim nastopom dokazali, da bi se ime HP Droge lahko večkrat pojavljalo na podobnih kulturnih prireditvah.

Po končanem programu smo se razšli. Vsak je sebi je čutil ponos ker v HP Drogi dela skupaj s svojimi sodelavci. Marija

pa smo kulturno prireditev le pripravili.

Bila je 23. 11. 1979 ob 17,30 uri v portoroškem Avditoriju.

Prireditve se je udeležilo maksimalno 300 ljudi (nismo šteli!) od skupnega števila zaposlenih 2310 ljudi. O prireditvi smo bili obveščeni kot sledi:

— na sestankih v mesecu novembru, v internem glasilu Informator, s plakati na oglasnih deskah TOZD in DSSS, jubilarji so dobili posebna vabila, poslovni organi in predsedniki samoupravnih organov kot tudi predsedniki in sekretarji družbenopolitičnih organizacij so ravno

tako prejeli posebna vabila — enako DPO občin Izola in Pirana.

V največjem številu so se prireditve udeležili jubilarji, nato posamezni delavci s člani svoje družine, predstavniki DPO in samoupravnih organov. Od šestnajstih poslovnih organov so se prireditve udeležili trije!

Ze na začetku smo poudarili potrebo po nečemu — tisti, ki se prireditve niso udeležili pač niso občutili te potrebe. Ostaja pa še nekaj, — mogoče je to stvarno, kdo ve, pozornost do jubilarjev, namreč!

DM

Slika posneta v našem področju finančnoračunskega dela, z leve proti desni Ivanka Cendak, Smilović Lidija (20 let dela v HP Drogi), Detoni Cilka in Ogrizek Ondina

Tega nekateri raje ne preberite

Potrebe človeka so psihični in fizični občutki nekega pomanjkanja, ter s tem tudi povezana skrb, da se to odpravi — ali na kratko, potrebo zadovoljiti. Potreb poznamo ničkoliko. Mnogo jih je, bi rekla, vsak dan več. Ne smemo pač pozabiti, da so potrebe povezane z razvojem človeka in družbe. Tako kot se razvija človek in družba tako se tudi potrebe.

Ena od bistvenih potreb je potreba po kulturi. Tudi kulturnih dobrin poznamo ničkoliko in raznih oblik, od glasbe, slike, knjige itd.

Redke pa so — zaenkrat seveda — kulturne prireditve in kulturne dejavnosti nasploh V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI. Ob proslavljanju letošnjega praznika republike in naših 60 obletnic ter ob pozornosti našim jubilarjem,

Ribiči iz Somalije

Pred tremi meseci je v našo temeljno organizacijo prišla skupina ribičev iz države Somalije. Med njimi so štiri motoristi in 8 navtikov. V Somaliji so končali pomorsko, nekateri pa ribiško šolo. Toda pri njihovem pouku so imeli precej teoretičnega pouka, medtem ko jim primanjkuje prakse (poznavanje motorjev, tehnike ulova rib, popraviljanje mreže...).

V naši ladjedelnici Greben v Veli Luki so za Somalijo izdelali štiri ribiške ladje, toda v Somaliji sami niso imeli dovolj strokov-

nega kadra, zato so poslali skupino Somalijcev k nam na prakso. To je zagotavljala tudi pogodba med Somal FISH in našo ladjedelnico Greben.

Somalci so se po njihovih lastnih besedah pri nas dobro počutili, le preveč mrzlo se jim zdi, saj je pri njih vedno toplo. V tem mesecu odhajajo nazaj v rodno Somalijo, kjer bodo začeli z novim načinom ulova in z novimi ladjami. Dosedaj se je pri njih vršil ribolov z malimi čolni — kanuji.

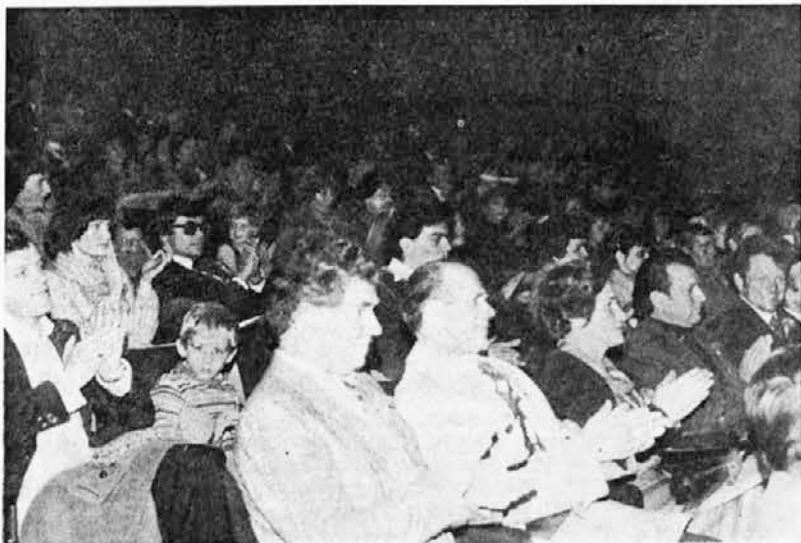
Skupina delavcev, ki se pripravljajo pri nas za poklic ribiča. V tem času so sklenili prijateljstvo z njihovim učiteljem Petrom Bazzara. Pri nas so bili 3 mesece, nato so odšli v svojo domovino Somalijo.

V Somaliji tudi naši ribiči

Napisali smo, da so se pri nas Somalci učili za praktično delo na novih štirih ribiških ladjah, ki so bile izdelane v ladjedelnici Greben. Toda ti ljudje le premalo poznajo tehniko delovanja ladij, zato so v Somalijo po pogodbi o poslovnem tehničnem sodelovanju med SOMAL FISCH in našo delovno organizacijo HP DROGA, odšli tudi naši ribiči in sicer motoristi, kapetani in ribiči. Za eno leto so odšli v daljno Somalijo, da bi preučili možnosti ulova v tamkajšnjih morjih in pripravili strokovno analizo o

bodočem sodelovanju. Na pot v Somalijo so odšli v nedeljo 9. decembra 1979, po pogodbi pa naj bi se vrnili čez eno leto.

V Somalijo od odšli Strasner Ivan, Hameršak Jože, Kocbek Leopold, Sokler Mihael, Rojc Jože, Kovačič Brane, Markežič Jože, Pahor Elio, Čok Vojko, Kvasič Lucijan, Ambrožič Stane in Kovačič Srečko. Obljubili so nam, da nam bodo za naš časopis poslali prispevek o tam, kako so začeli delati v tej deželi in kakšni so njihovi vtisi o sami deželi Somaliji.

Na kulturni prireditvi v avditoriju v Portorožu. Prireditve je bila v počastitev jubilejev naših delavcev in v počastitev letošnjih jubilejev.

Peter Bazzara uči, kako se šiva mreža

Priznanja našim šoferjem

V TOZD Blagovni promet med drugimi združujejo svoje delo in naloge naši šoferji. Ponavadi jih vidite v kamionih s prikolico ali brez, večkrat pa jih lahko srečate tudi pred skladišči, kjer čakajo, da jim skladiščni delavci kamione napolnijo ali izpraznijo, nato pa spet na pot. Njihova pot jih pelje po Sloveniji, še večkrat pa po vsej Jugoslaviji. Razvažajo naše izdelke po skladiščih, domov pa spet dovažajo surovine, ki jih potrebujemo v naših proizvodnih tozd. Njihovo delo je pestro, srečujejo se z mnogimi ljudmi in s cesto polno prevoznih sredstev. Pozimi je njihovo delo težje, saj naletijo na zasnežene ceste, poledice, meglo in dež. Zato je pomembno, da je njihovo vozilo v dobrem stanju. Toda vsak ne zna paziti na sredstvo s katerim upravlja, prav zato so se odločili v tozd Blagovni promet za pravilnik v katerem so odločili, da bodo nagradili šoferje, ki bodo na svoje vozilo pazili in ga dobro vzdrževali.

Komisija, ki so jo sestavljali Marjan Prelaz, Božeglav Alojz, Pobega Pino in Kovačič Janez je na podlagi ugotovljenih stanj predlagala, da se podeli denarna nagrada naslednjim našim delavcem — šoferjem.

Zafred Franko in Devetak Rudi sta vozila kamion s prikolico čez 500.000 km pri tem pa ni bilo potrebnega nobenega generalnega popravila. Norma za take kamione pa je 450.000 prevoženih km.

Božič Lucijan in Božič Fabijo sta prevozila s kamionom s prikolico 350.000 km, norma na teh kamionih pa je 300.000 km.

Benčič Ivan, ki vozi kamion brez prikolice je prevozil 500.000 kilometrov brez generalnega popravila, čeprav je tudi tam norma manjša.

Maršič Gino, Mole Janez, Padovan Feručo in Roje Franc so ravno tako s kamioni brez prikolice prevozili preko 350.000 km. Zato se predlaga delavskemu svetu temeljne organizacije Blagovni promet, da odobri izplačilo nagrad.

Naša želja pa je, da bi naslednje leto še več imen objavili, da bi še več naših šoferjev tako skrbno pazilo na prevozna sredstva, saj s tem koristijo delovni organizaciji. Ko je kamion v popravilu, imamo dvojni strošek, najprej samo popravilo, potem pa še izgubljen čas vožnje, ki jo mora nekdo drugi nadomestiti.

Se ena priznanja so bila podeljena našim šoferjem. Obalno združenje šoferjev in mehanikov je na predlog naših delavcev iz tozd Blagovni promet podelilo **SREBRNI VENEC, ZLATE VENEC IN PLAKETE** devetim šoferjem.

Priznanja so jim bila podeljena zaradi njihove vzorne vožnje.

SREBRNI VENEC je dobil **Medoš Jože, Stanković Milorad, Cunj Pavel, Benčič Ivan in Štrajhinar Albin**.

ZLATE VENEC je dobil **Črnac Zvezdan in Jerman Jože**.

PLAKETE pa so dobili **Zafred Franc in Kaligarič Otavijo**.

Priznanja so podeljena na njihovi vsakoletni svečanosti. Vsem, ki so dobili priznanje tudi mi iskreno čestitamo!

Teritorialna enota

Obiskali smo naše pripadnike teritorialne obrambe, ki so bili na vaji. Dobili smo le vodstvo, Santin Steva, komandirja enote ter njegove tri pomočnike Mislej Franca, Lipej Franca, Martinčič Ivana, medtem ko četrtega Petelin Mirota ni bilo.

Popoldne istega dne pa so pričakovali svojo enoto, ki je ena najmočnejših v občini Izola, sestavljena pa je iz pripadnikov

teritorialcev tozd Argo, Delamaris in Riba.

Vodstvo enote je bilo na položaju že več dni prej, pripravljali so se na vaje, ki jih bodo izvedli skupaj z vojsko. Načrtovali so desant, ob tem pa so še sami vsak dan izvajali praktične in teoretične vaje.

Ko smo prišli nas je sprejel dežurni Zorko Dežjot, ki nas je popeljal v prostore. Ravno takrat

so imeli teoretično vajo, spoznavali so se z delovanjem orožja. Po stenah so imeli izdelke svojih prostih aktivnosti, stenski časopis, k sodelovanju pa so pritegnili tudi otroke osnovnih šol, odkoder so dobili risbe, ki so krāsile steno.

Naš sogovornik je postal Stevo Santin, ki mi je povedal, da se na vaje temeljito pripravljajo, da je za enoto dobro poskrbljeno, saj imamo lastno bojno opremo, pa tudi disciplina je v redu. Na vaji so poleg nas še pripadniki teritorialne obrambe iz Jestvine, Mehanotehnike in krajevnih skupnosti. Med seboj se dobro razumemo, ne samo na vaji temveč tudi v »mirnem času«, saj so nas predstavniki Mehanotehnike povabili k njim na prijateljsko športno srečanje. To mi je potrdil tudi vodja enote iz Mehanotehnike Kleva Andrija, ki vodi

malo manjšo enoto kot je naša. Tako se tudi v času, ko ni vaj manifestira prijateljstvo, saj živimo vsi v eni občini in se sedaj v mirnem času borimo na svojih delih in nalogah za iste cilje, v slučaju vojne, pa se bo to še bolj izkazalo.

Za konec sem se pogovarjala še z Juretom Juriševičem, zaposlenim v Opremi, sicer pa vodja enote krajevnih skupnosti Izola. Na vaji je poleg svojih dolžnosti skrbel še za dobro voljo. Tako mi je »natresel«, — da so na vaji kuharji dobri, da pa se oficirji ves čas samo učijo, na koncu pa se ne znajo niti prešteti, saj imajo vedno viška, ko je čas za jedajo. Še nekaj takih veselih nam je povedal na račun vojaškega življenja, nato pa nam je še razkazal, s čim se ukvarjajo pri praktičnih vajah, — ne oficirji, temveč vojaki.

Naši štirje vojaki od leve proti desni Martinčič, Santin, Lipej, Mislej

Tvoja kri — za življenje drugih

Tovariša Lucijana Nemca ni vodilo to geslo, ko je prvokrat leta 1957 daroval kri. Na krvodajalsko akcijo je odšel zaradi radovednosti. Nato pa je še odhajal, toda potem zaradi občutka dolžnosti do sočloveka, ki potrebuje njegovo kri, v najhujših trenutkih življenja.

Tako je prišel do številke 50. Vedno po tri decilitre. Torej nima več svoje »prve« krvi, ker jo je že daroval za življenje drugih.

Kako je organizirano krvodajalstvo v Izoli?

Občinski Rdeči križ v Izoli organizira vsako leto sprejem za tiste, ki so darovali kri 5, 10, 15 in tako naprej ob vsakem jubileju. Tako se nas vsaj enkrat na leto spomnijo. Srečamo se med seboj krvodajalci iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti, pogovorimo se in malo pozabavamo. V naši delovni organizaciji pa takih srečanj nimamo, čeprav bi si jaz želel. Imamo precej krvodajalcev, vendar ne vemo kdo smo in se med seboj ne poznamo. V delovni organizaciji sem že 25 let, od tega sem skoraj ves čas tudi krvodajalec, toda le dvakrat smo imeli srečanje.

Poskušate za krvodajalce pridobiti tudi ostale delavce?

Poskušam že, toda večjih uspehov nimam. Opažam, da smo

vedno manj humani. Raje kritiziramo, namesto da bi pomagali. Dobimo vrsto negativnih primerov, pozitivnih pa nočemo poznati. Tako je kot pri vseh drugih akcijah, težko dobiš prostovoljce, čeprav bi se morali prav v tem primeru zavedati, da naša kri rešuje življenje drugih. Ne samo tistih, ki na cestah »norijo« in katere največkrat vzamemo za primer »češ za njega pa že ne dam krvi«, temveč za vse tiste, ki so res potrebni druge krvi in jim je naša darovana kri lahko nitka za življenje. Tega pozitivnega bi se morali zavedati in pa tega, da bomo tudi mi lahko tisti, ki bomo potrebovali tujo kri. Če bi vsi tako rekli, potem bi naša družba prenehala biti humana, postali bi družba, katere člani morajo svoje življenje v določenih primerih kupiti. Tako bi bilo »ti meni denar, jaz tebi kri«. Tega pa si gotovo nobeden ne želi.

Tovariš Nemec je omenil tudi druge delavce iz delovne organizacije, ki so že večkrat darovali kri, eden takih je Olenik Marjan, ki se že tudi približuje številki 50.

Tega članka tovariš Lucijan ne bo mogel sam prebrati, ker je slep, prebrali mu ga bodo sode. Nadaljevanje na 10. strani

Tvoja kri — za življenje drugih

Nadaljevanje z 9. strani

lanci ali žena. Je eden izmed 2.000 ljudi v Sloveniji, ki berejo knjige in časopise pisane v abecedi slepih in poslušajo kasete ali plošče, ki jim nadomestijo drugo literaturo. Tudi on piše v njihov časopis. Sporoča o delu društva v Izoli.

Tov. Lucijan je zaposlen v skladišču v Izoli, kjer sem ga dobila

tudi tisti dan, ko sva malo poklepetala, jaz pa sem pripravila ta sestavek.

Na koncu še naše iskrene čestitke za 50-krat darovano kri, da bi po njegovih stopinjah stopali tudi mlajši, ki bomo nekoč stopili na njegovo mesto in darovali kri za znanega ali neznanega človeka. Pomembno je njegovo življenje in naša humanost.

Poleg dr. Iva Gregoriča sta zaposleni v ambulanti še medicinski sestri Majda Herbst in Zmaga Debeljak.

Lucijan Nemeč prejema priznanje za 50-krat darovano kri od predsednika SO Izola

K zdravniku v naši delovni organizaciji

V Izoli deluje v TOZD Delamaris obratna ambulanta že vrsto let.

Letos smo prostore ambulante prenovili, razširili ter sodobno opremili — nova pa je tudi medicinska ekipa, to so zdravnik dr. Ivo Gregorič ter medicinski sestri Zmaga Debeljak in Majda Herbst.

Ambulanta dela v dopoldan-

skem času in je namenjena vsem delavcem HP Droga Portorož, vendar se teh storitev ne poslužujejo delavci iz tozd izven Izole.

Preventivne živilske preglede ekipa opravlja vsak dan od 7. do 9. ure, od 9. ure dalje pa sprejema bolnike in sicer do 13. ure.

Čas čakanja je v ambulanti kratek, ker medicinska ekipa skrbi za hitro in nemoteno delo.

V naši ambulanti, ki ima svoje prostore v TOZD Delamaris, na sliki dr. Ivo Gregorič

Kolektivno nezgodno zavarovanje

Do sedaj smo bili delavci v TOZD zelo različno kolektivno nezgodno zavarovani in to pri dveh zavarovalnih skupnostih, za različne zavarovalne vsote kakor tudi mesečne premije po članu kolektiva. Zraven polic za kolektivno nezgodno zavarovanje, ki so bile sklenjene s strani bivših delovnih organizacij obstojajo še police delavcev, ki so se kolektivno zavarovali in to skupine delavcev, ki so ločeno plačevali mesečne premije.

Večina polic je bila sklenjena na pet nevarnostnih razredov za primer nezgodne smrti, trajne invalidnosti ter z dnevno odškodnino za bolovanje zaradi nezgode.

Zavarovalna policia bivše Droge glasi na enotni nevarnostni razred tako, da imajo vsi zaposleni enake pravice ob nezgodi. Na enotni nevarnostni razred je bila sklenjena tudi policia bivšega Delamarisa le brez dnevne odškodnine.

Da bi odpravili to morje zavarovalnih polic in prišli do tega, da bi imeli vsi delavci enake pravice iz naslova kolektivnega nezgodnega zavarovanja predlagamo, da se s 1. 1. 1980 sklene z Zavarovalno skupnostjo TRIGLAV nova policia za kolektivno nezgodno zavarovanje vseh članov kolektiva po enotnem nevarnost-

nem razredu, ki nudi vsestransko zavarovalno zaščito ne glede na starost, zdravstveno stanje in splošno delovno zmožnost in sicer na delu in izven dela — kjerkoli.

Zavarovalna skupnost TRIGLAV nam priporoča preureditev kolektivnega nezgodnega zavarovanja po eni od naslednjih variant.

Odvisno od mesečne premije za delavca so zavarovalne vsote naslednje

mesečna premija	za nezgodno smrt	trajna invalidnost	dnevna odškodnina
25.—	39.220.—	78.440.—	39,22
27.—	42.363.—	84.726.—	42,36
30.—	47.060.—	94.120.—	47,06

Z ozirom na to, da smo že do sedaj imeli zavarovanje za mesečno premijo 27.— za TOZD-e bivše Droge bi bilo zaželeno, da ostanemo pri isti mesečni premiji za celotno DO.

DS DO pa je predlagal, da se za celotno DO sklene enotna policia za kolektivno nezgodno zavarovanje pri Zavarovalni skupnosti TRIGLAV Koper za mesečno premijo 30.— din po članu kolektiva.

Mira ing. LULIK

Naša obramba v vsako družino

Že precej časa poteka akcija »Naša obramba v vsako družino«. S to akcijo želijo, da bi v vsaki naši družini imeli vsaj en izvod te revije. Revija Naša obramba je že dolgo poznana med nami, saj nam prinaša precej strokovnih člankov, o tem kako ravnati v določenih kritičnih trenutkih. Med prispevki so tudi taki, ki nas učijo kako ravnati ne le v vojnem položaju, temveč tudi ob različnih elementarnih nesrečah ali nezgodah. Teh pa je vedno dovolj in včasih tudi zaradi nevednosti prihaja do raznih poškodb ali celo smrtnih primerov.

Zatorej ta revija ni primerna le za vojne strukture, temveč tudi za ostale občane. Prav ta akcija ima namen, da občani spoznajo uporabnost te revije in se nato nanjo tudi naročijo. Ker je ta revija pomembna iz različnih vidikov so se odločili na oddelku za SLO, da bodo pri naročnini prispevali 30 % zneska od naročnine, 70 % pa plačajo naročniki.

Kako se lahko naročimo. Obiskali nas bodo poverjeniki, ki so imenovani od oddelka za ljudsko obrambo po krajevnih skupnostih. Naslov uredništva pa je NAŠA OBRAMBA, LJUBLJANA, Rimska 8.

Predstavljamo vam HP Pivovarno Laško

Predstavitve neke delovne organizacije ni lahka naloga. Kljub vsemu pa bom nalogo skušala opraviti sebi v veselje in vam v korist.

Da boste imeli boljše predstavo vam moram vsekakor najprej predstaviti kraj, v katerem je priznana pivovarna.

Laško je v 13. stoletju bilo poleg Zidanega mosta, kjer je križišče železnice iz smeri Ljubljana—Zagreb—Maribor, središče srednje Slovenije. V naslednjih stoletjih ju zasenči Celje pod gospodarstvom grofov Celjskih. Laško ostaja sedež obsežnega zemljiškega gospodarstva in postane znano kot domovina dveh humanistov Mihaela in Avgustina Tyfferusa, ki sta že s svojim priskom kazala od kod sta doma (nemško Tüffer pomeni Laško) in kot prvo službeno mesto slovenskega reformatorja Primoža Trubarja. V slovensko-hrvaški aporo kmetov leta 1573 se pomika puntarska vojska pod vodstvom Ilije Gregorića skozi Jurklošter nedaleč od Laškega. V XIX. stoletju so se v Laškem in v neposredni bližini rodili veliki znanstveniki in ljudje znani širom sveta. Med njimi je najbolj znan rojak pesnik Anton Aškerc, ki se je rodil v Globokem pri Rimskih toplicah.

Ob nemški okupaciji je bilo takoj zaprtih in nato izseljenih v Srbijo ali koncentracijska taborišča okrog 200 oseb iz mesta. 22. maja 1941 je bil ustanovni sestanek Pokrajinskega odbora OF za Stajersko na Kojzici pri Rimskih toplicah, v Henini je delovala prva osnovna šola na osvobojenem Stajerskem. Skozi naše kraje se je prebijal I. štajerski bataljon pod vodstvom Franca Rozmana-Staneta novembra 1941. leta 2. julija 1942 je partizanska enota napadla rudniške naprave v Hudi jami in uničila vse. Ta datum si je občina izbrala za svoj občinski praznik. Tudi legendarda XXIV. divizija je šla skozi naše kraje in doživela več težkih bojev. Med njimi »živi zid«, ko so vermani svojo predhodnico zavarovali z otroci. Bilo je seveda še vrsto akcij in posledic, ki so jih prenašali naši domačini, ker so bili zavedni — svoboda pa je bila največja sreča in cilj, ki je bila izbojevana v naši deželi.

Danes je Laško sedež občine z nekaj več kot 18.000 prebivalci in obsega poleg Laškega z okolico še Rimske Toplice, Zidani most in Radeče z okolico. Lani je Laško slavilo 750 let od kar so mu bile dane tržne pravice in 50 let mestnih pravic. Organiziranih je bilo vrsto kulturnih prireditev, pridružili so se jim še športniki in vsa društva.

Laško leži na 231 m nadmorske višine v kotlini na obeh straneh reke Savinje, ki izvira pod Okrešljem in se izliva v Savo v Zidanem mostu. V Laškem je nekaj več kot 4.500 prebivalcev z ožjo okolico. Ozko mestno središče z lepim trgov in zgodovinskimi objekti iz 12. stoletja se razrašča v smeri Žikovice, Rečice in Marija Gradca. Rečica postaja novo središče z razvito industrijo kot je Tovarna izolacijskega materiala — TIM Laško, tu še vedno obratuje rudnik rja-

vega premoga in Lesna industrija BOR Laško.

Laško obkrožajo z vseh strani višji hribi kot so na primer na levem bregu Savinje Hum, na desnem Smihel, Malič in Smohor, kjer je planinski dom na 778 m nadmorske višine. Ta dom oskrbuje Planinsko društvo Laško in je zatočišče številnim obiskovalcem in ljubiteljem lepe narave. Zaradi težav z oskrbovanjem doma, ki že postaja gostinski objekt, bo društvo moralo iskati pomoč širše družbene skupnosti.

Kraj dobiva sodobnejšo podobo, se razvija in doživlja tudi težje udarce, saj je gospodarstvo še vedno prešibko, da bi njen dohodek zadostoval za pokritje vseh potreb. Občina je dotirana in tri od 13 krajevnih skupnosti spadajo zaradi zaostalosti in lege še v Kozjansko.

Konec letošnjega leta bodo osnovnošolci dobili prizidek k šoli. Če bodo sredstva dotekla pravočasno, bo aprila letos odprt nov zdravstveni dom v Laškem. V Debru, kjer se razvija nov stanovanjski center kraja, bo spomladi drugo leto vseljivo preko 120 stanovanj. Vedno pa še ostaja problem gostinstvo in trgovina.

Zakaj opozarjam na to? Zato, ker si vsakdo želi po rekreaciji še pogasiti žejo s priznanim laškim pivom!

Sredi julija meseca je v Laškem velika večdnevna prireditev PIVO in CVETJE, ki jo organizira Turistično društvo ob izdatni pomoči Pivovarne in drugih delovnih organizacij in društev. Na to prireditev se zgrne preko 10.000 obiskovalcev iz bližnje in daljnje okolice. Letos bo to že 17. prireditev, kar vsekakor potrjuje priljubljenost obiskovalcem.

Pa se spoznajmo še s Pivovarno. Najstarejše industrijsko podjetje v Laškem je nastalo v letu 1825 (pred 154 leti!), ko je Franc Gayer medičar in lehtar uredil v nekdanjem »špitalu« (sedaj prostori hotela Savinja) obrtno pivovarno. Okoli leta 1840 so temno pivo izvažali v steklenicah v Aleksandrijo in celo v Kalkuto. Staro pivovarno je kupil Anton Larisch in zgradil novo pivovarno pod Smihelom (sedaj TOZD Predilnica — Dekorativna Ljubljana). Leta 1889 je kupil pivovarno Simon Kucec, sin istrske družine, ki je pivovarno še izpopolnil in kljub hudi konkurenci dosegel proizvodnjo 35.000 hektolitrov piva letno. Bukčevo

rali proizvodnjo povsem ustaviti. Takoj po osvoboditvi so s prostovoljnim delom obnovili pivovarno in že spomladi leta 1946 je priteklo prvo pivo.

V letih od 1950 do nekako 1958 so bila najtežja obdobja in prizkušnje za celoten kolektiv. Izkušnje, zavzetost in enotnost so obrodili in uspeh se je večal iz leta v leto.

Naj navedem le nekaj prelomnic ali dogodkov, ki so vplivali na razpoloženje zaposlenih in uspeh:

- 1963 — gradnja nove kleti
- 1965 — odprtje nove sladarne za proizvodnjo 4.000 t slada na leto
- 1966 — vnovična rekonstrukcija varilnice
- 1968 — nova polnilnica steklenic za 20.000 steklenic na uro
- 1973 — združitev v SOZD HP živilske industrije Ljubljana
- 1974 — moderni tanki za pivo na prostem, uvedba kovinskih sodov
- 1976 — otvoritev nove polnilnice steklenic in sodov.

Pivovarna se širi na obeh straneh mednarodne železnice na levem bregu Savinje. Je dokaj moderno urejena, vsi zunanji tlaki so asfaltirani, notranjost obratov je obložena s ploščicami in

Ime kraja je poznano širom ožje in širše domovine, v sosednjih državah in tudi na drugih celinah. V Laškem se človek lahko zateče tudi v zdravilišče, ki je namenjeno zaradi radioaktivne vode predvsem rehabilitaciji invalidov. Na voljo je velik zaprt bazen, veliko število kabin in terapija. Narava je kraj obdara s čudovitimi listnatimi in igličastimi gozdovi, parki, kjer si človek lahko odpočije od vsakdanjega truha in napore. Res pa je, da človek ne najde dovolj rekreacijskih objektov, razen telovadnice, kot so odprt bazen, igrišča za rekreacijo v naravi.

podjetje je bilo steber slovenske narodne zavesti v Laškem in Nemcem ter nemškuterjem trn v peti. Leta 1901 je dobil medaljo francoske vlade za odlično kakovost piva!

Kljub vsem težavam se je ta pivovarna obdržala vse do leta 1927, ko so ji napravili konec združeni gostilničarji in drugi občani v delniški družbi in leta 1938 je 6. decembra bila otvoritev nove pivovarne na kraju, kjer še sedaj stoji in se razvija.

Pivovarna je bila v II. svetovni vojni hudo poškodovana, ko so bombardirali bližnji železniški most, da so 8. februarja 1945 mo-

ustreznim tlakom, ki ga zahteva živilska industrija.

Pivovarna je enovita delovna organizacija, ki proizvaja tudi slad, ki pa ga je za lastno proizvodnjo še premalo. Večina piva je prodana v sami delovni organizaciji preko trgovskih podjetij, ima pa tudi 9 poslovnih enot ali skladišč širom Slovenije in Hrvaške. Izvažala le manjše količine piva v Italijo. Lani je prodala 648.000 hl piva ob obilici težav, ki jih ima kot sezonsko podjetje, saj mora poleti zaposliti dodatno delovno silo. Proizvodnja piva je v razmerju Nadaljevanje na 12. strani

Predstavljamo vam HP Pivovarno Laško

Nadaljevanje z 11. strani sezona — nesezona 4:1, kar kaže, da je organizacija dela izredno pomembna v celotnem spletu gospodarjenja.

Delovni pogoji so se zadnja leta izrazito popravili kljub temu, da je v kletih nizka temperatura, delo v vlagi in predvsem v polnilnici še v ropotu, ki ga skušamo najbolj omejiti. Veliko zaposlenih je polproletarcev. Struktura je dokaj pestra, torej so tudi interesi raznoliki. Delovna organizacija posveča veliko pozornost izobraževanju. Izobraževanje ob delu, na delovnem mestu, veliko število je študentov. V povprečju pa je kolektiv mlad saj starejših od 50 let je le par ljudi.

Stanovanjska problematika — to je več ali manj rešeno. Veliko stanovanj je odkupljenih iz družbenih sistemov oziroma sektorju (letos 9), sredstva pa so tudi namenjena v veliki meri za individualno gradnjo. To pa je eden od bistvenih pogojev, da se ljudje ne odseljujejo iz kraja in ostajajo v delovni organizaciji. To pogojuje večjo navezanost na kraj in poglobljanje odnosov delovne organizacije do širše družbene skupnosti in obratno.

Kolektiv uživa ugled v kraju in rad priskoči na pomoč, če le more. Tako izdatno pomaga pri financiranju dejavnosti krajevnih skupnosti, skrb za varstvo svojih delavcev, za razvoj celotne občine. Skrbi za kulturno dejavnost članov kolektiva, kar kažejo številne oblike kulturne dejavnosti — razstave, koncerti, obiski in gostovanje gledaliških predstav, pevskih in folklornih skupin, slikarjev in umetnikov v delovni organizaciji kakor tudi v kraju.

Kako pa je z rekreacijo? V okviru sindikata delujejo strelci, zadnja leta še kegljači, šahisti, namiznotenisači, smučarji. Udeležujejo se vseh ali vsaj večina športnih iger v okviru branže, kraja in občine in dosegajo lepe rezultate. Organizirajo medoddelčna tekmovanja, ki so izredno zanimiva še predvsem med strelci. Strelska organizacija letos praznuje 20-letnico delovanja in posega s svojimi rezultati v sam vrh v občini, na tekmovanjih živilske industrije ali na pivariadah tudi po najvišjih mestih. Športniki so navezali tesne stike s Pivovarno Zagreb, nekoliko manj sodelujejo, kar pa očitno vsi pogrešamo, s člani SOZD HP. Najbrž bo treba storiti tudi na tem področju korak dalje.

Za oddih imamo na razpolago počitniški dom pri Opatiji s 34 posteljami, pet avto prikolic, ki jih postavljamo v različne kampne vzdolž obale. Zadnji dve leti pa je na razpolago tudi 12 postelj v brunarici na Kopi (slovenjgriško Pohorje). Počitniške kapacitete koristimo predvsem v poletnih mesecih (Ičići in prikolice, manj Kope) in zimskih mesecih (Kope). Prav gotovo bi izmenjava kapacitet v SOZD pripomoglo k večjemu izkoristku kapacitete, vsekakor pa z bliževanju delavcev med seboj in večjemu razumevanju pri premagovanju težav v posameznih TOZD v obliki skupnih akcij. Pivovarna

zaposluje preko 400 ljudi (slaba četrtina je na poslovnih enotah). Večina delovne sile v polnilnici steklenic je žena in zato nastopa v poletnih mesecih in sploh problem nočnega dela žena.

Lani smo dosegli 5.480 din povprečnega osebnega dohodka ob največji možni meri izkoriščenosti kapacitet, velikemu povečanju produktivnosti in odrekanju na račun investicij, ki so nujne za razvoj pivovarne, ki je podvržena hitremu razvoju tehnologije in zastaranju opreme. Razvoj delovne organizacije mora naprej v začetni smeri in zato se moramo odrekati večjemu osebnemu dohodku, kljub uspešnosti, ki je sad intenzivnega dela in discipline.

Enotnost in združene moči so porok za dobro in uspešno delo

Fanika Lapornik
HP Pivovarna Laško

O ljubem zdravju

Kdor hoče dandanes biti kos vsem dolžnostim, predvsem pa pravicam, katere mu nalaga naša skupnost, mora neprestano marljivo skrbeti za ljubo zdravje, saj bi drugače bedno klonil pod težo dogodkov. Glede na kronično pomanjkanje športnih igrišč in rekreacijskih centrov, se naši občani prav prebrisanost znajdejo in sicer v smislu popularne in priljubljene parole NNNP. Ker običajno zmanjka tudi časa za temeljito rekreacijo, so si najbolj vneti privrženci skrbi za zdravje omislili prav posrečene oblike športnega udejstvovanja kar v okviru delovnega časa, vse seveda z eno samo čisto in pošteno mislijo: ohraniti ljubo zdravje in biti na ta način še dolgo koristen družbi, predvsem pa sami sebi. Taki ljudje nemalokrat naletijo na huda nerazumevanja, zato pišem pričujoče vrstice, da jih opravičim pred nevoščljivostmi, ozkosrčnimi sodelavci.

Kot najpogostejša panoga takega udejstvovanja skrbi za ljubo zdravje je vsekakor tek na različne proge. Običajno trenirajo zjutraj, se pravi malo pred šest, pa v času malice — od delovnega mesta do menze, nekateri pa tudi ob dveh, zlasti ženske, ki na ta način prispejo do trgovin dosti prej kot tiste, ki lenobno in po polzevo mencajo. Družijo prijetno s koristnim in bi jih torej morali nagraditi, ne pa da so tarča posmeha in opazk. Drugi bolj cenijo enostavne sprehode in te opaziš na cesti to ali ono uro delovnega časa. Svež zrak krepi krvni obtok, kar ima za posledico živahnije delovanje možgan in to je vsekakor koristno, saj tak delavec postane kot bi mignil bolj jasnih misli kot tisti, ki vseh osem ur trmasto vztraja med štirimi stenami v pisarni ali za strojem, vdihava nečist zrak ter porabi zaradi te neugodnosti dosti več časa za svoje delo. Tisti, ki jim je fiziološko delovanje telesa poznano kot lasten žep, gredo celo dalj: vseh osem ur krepijo pljuča z govorjenjem bodisi na sestankih, bodisi kako drugače in si na ta način daljšajo življenjsko dobo, saj dobro vemo, da krepka pljuča pripomorejo ne samo do boljših

ob obilici težav in problemov, ki nastopajo v sedanjih gospodarskih situaciji v naši skupnosti — podražitve surovin in zadrževanju cene piva na nivoju cene julija lanskega leta. Tak položaj pa lahko industrijo samo z enim proizvodom pripelje do izgube, kakšne pa so lahko posledice, pa veste tudi vi.

Dragi bralci! S preletom tega članka ste le bežno spoznali naš kolektiv in tisti, ki ste bili že naši gosti in gostitelji, jo boste še bolje spoznali. Vsem skupaj pa želim obilo poslovnih uspehov pri delu in boljšega medsebojnega sodelovanja. Vesela bi bila vaših prispevkov za naš časopis ali informativni list, ki ga izdajamo po potrebi, čeravno smo vašo delovno organizacijo že predstavili.

posamezna TOZD sama določi s samoupravnim aktom, ki pa bi seveda moral biti kratek kolikor je le mogoče, ker so tudi obširne pisarije tiste, ki načenjajo ljubo zdravje.

Sonja Požar

KOLENDAR EVEREST 1979

Ob koncu leta bo Planinska zveza Slovenije skupaj z založbo Borec za leto 1980 izdala velik stenski koledar EVEREST 1979. Koledar bo imel 38 barvnih fotografij o vzponu naših alpinistov na najvišjo goro sveta ter 14 strani spremljajočega teksta — pripovedi o odpravi. Na posebno željo bo koledarju priložena grafika slikarja Franca Novinca, ki je spremljal odpravo in jo obogatil z umetniškimi deli, ter podpisil članov odprave.

Cena koledarja je din 138.—, cena koledarja s priloženo grafiko in podpisil pa din 188.—. Ker pomeni koledar poleg trajnega spomina na največji uspeh našega alpinizma tudi podporo našim odpravam v tuja gorstva, pričakujemo, več naročil.

Na naročilnici, ki jo izrežete iz Našega glasu, lahko naročite koledar in grafiko po povzetju.

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE EVEREST 1979

61000 LJUBLJANA
DVORZAKOVA 9

NAROČILNICA

Prosim, da mi pošljete po povzetju:

1. KOLENDAR EVEREST 1979

..... izvodov

2. KOLENDAR EVEREST 1979 Z GRAFIKO

..... izvodov

na naslov:

Ime in priimek

Ulica in hišna številka

Kraj

Poštna številka

pošta

..... dne

Podpis:

ZAHVALA

Ob nenadni nad vse boleči in nenadomestljivi izgubi našega draga moža, očeta, sina in brata

STANISLAVA FURLANA
IZ IZOLE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, sodelavkam in sodelavcem oddelka paradižnik, vodstvu tozd Argo, družini Vrtovec, vsem darovalcem cvetja ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovih zadnjih potih.

Zalujoča žena Marija s hčerko Majdo in sinom Damjanom